

SŁOWO

Wilno, Środa 29-go sierpnia 1923 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228 Otwarta od 9 do 3.

CENA OGŁOSZEŃ Wiersz milimetro
wy jechnospaltowy przed tekstem
3000 mk., w tekście 4000 mk., za
tekstem 1400 marek.
Najmniejsze ogłoszenie 14000 m. p.; z
provincji oraz w nr. świątecznych
o 25 proc. drożej.

PRENUMERATA miesięczna z dostar-
czaniem do domu oraz z przesyłką
pocztową mk. 70000. Konto czekowe
w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej
Nr. 80.259.
Cena pojedynczego N-ru 3000 mr.

KU UWADZE Rodziców, wychowawców oraz uczni

Na zbliżający się sezon szkolny

Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie

ul. KRÓLEWSKA Nr. 1.

* * *

ul. WILENSKA Nr. 36.

Poleca bogato zaopatrzone działy **podręczników szkolnych, materiałów piśmiennych,
pomocy naukowych i nut.**

Wil. Dom Tow. Przemysłowy
Bracia Jabłkowski
Sp. A. h. c. Wilno-Mickiewicza-18

ODDZIAŁ MEBLOWY

Meble gięte

Krzesła, stoły i szafy

Fotele biurowe

Łóżka żelazne

Garnitury meblowe.

Towarzystwo Szkół Pracy na Wsi

organizuje we własnym majątku OSTROWO pod Wieleniem (stacja kol. żel., telegraf,
telefon) w Poznańskim, w pow. Czarnkowskim

Zawiadomienie

Administracja przypomina, że czas odnowić prenumeratę na miesiąc wrzesień.
Równocześnie uprasza Sz. prenumeratorów zalegających w opłacie, o łaskawe
uregulowanie należności.

Wszystkim prenumeratorom, którzy nie odnowią prenumeraty, wysyłanie pis-
ma będzie **bezwzględnie** wstrzymane.

Pieniądze można wpłacać za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędnościowej
Nr. 80259 na rachunek Wydawnictwa „Słowo”.

Administrator gazety „SŁOWO”
(—) St. Grabowski.

Gimnazjum HUMANISTYCZNE

= i =

Szkołę Rolniczo-Ogrodniczą z internatem.

W roku bieżącym projektuje się otwarcie klas: wstępnej, I, II, III, IV, V. Rok
szkolny rozpocznie się 1-go października r. b.

Do szkoły rolniczej wymagane jest ukończenie całkowitej szkoły powszechnej
lub 4 klas gimnazjum, ewentualnie złożenie egzaminu w powyższych zakresie. Do
gimnazjum, do młodszej wstępnej przyjmuje się dzieci od 7 lat

Absolwenci, jako wychowawcy szkoły, zaliczonej do t. zw. szkolnych huf-
c ó w wojskowych, kierowanych przez specjalnych oficerów-instruktorów, oprócz
matury, otrzymują świadectwo przysposobienia wojskowego, zapewniającego znaczne
prawa wojskowe, oraz świadectwo rzemieślnicze z ukończenia odnośnego kursu z
uwzględnieniem zdolności i zamiłowania ucznia.

Objaśnienia szczegółowe i zapisy na miejscu w Ostrowie, a oprócz
tego w Poznaniu, ul. Łazarska 15 u ks. prob. Malińskiego, tel. 61—21, oraz w
Warszawie, ul. Bagatela 10, m. 31, tel. 174—24, od 5—7 pp. i u Skarbnika
T-wa, tel. 203—09, od 10—3.

Opłata za rok szkolny wraz z internatem, oznaczona będzie wspólnie z
z innymi szkołami. Przy zapisie na rachunek szkolnego oraz internatu wpłaca się
120 złp. Wpisowe złp. 15.

Kandydaci, którzy w innej szkole zdali egzamin, a nie zostali pomieszczeni z
braku miejsca, przyjmowani będą bez egzaminu.

Liczba miejsc ograniczona.

Pośpiech w zapisywaniu się wskazany.

Na sezon szkolny!

KSIĘGARNIA

Gebethnera i Wolffa i S-ki

Wilno ul. Mickiewicza Nr. 6

poleca bogaty sortyment podręczników szkolnych dla średnich zakładów
naukowych i szkół powszechnych.

ŻYTO Wysokolitewskie

ŻYTO Dańkowskie

ŻYTO Petkuskie

PSZENICA Wysokolitewska

Poleca do siewu jesiennego

Wileński Syndykat Rolniczy

w Wilnie, ul. Zawalna, 9

adres telegraficzny: „ROLNICZE”

Pieniądze

nałkorzystniej i najwygodniej ulokować!
Wiadomość: Tow. Handl. Zastaw.
S-to Michalski Nr. 1

Redakcja i
administracja „Słowo”

POLECA SUMIENNEGO I UZ-
DOLNIONEGO BIURALISTĘ.
OFERTY POD „A. S.” DO
ADM. „SŁOWA” : : : :

Choroby oczu.

D-r K. Dąmbrowski

ul. Mickiewicza 1. m. 4
wejście od placu Katedralnego, od godz. 4-6.

Klepkę francuską

(BINDRY)

wymiary 22", 27" i 38", w
większych partjach gotowych za-
kupi oraz udzielić może zamó-
wienie na stałą DOSTAWĘ.

S-ka Zamojska Przem. Drzewnego.

WARSZAWA—ZŁOTA 34.
TELEFON 148—18.

TEATR POLSKI dzisiejsze (Lutnia).

WYSTĘPY

K. JUNOSZA-STĘPOWSKIEGO
„BANCO” komedia
Savoir'a w 3 akt.

TEATR LETNI dzisiejsze (Ogr. Bernard)

WYSTĘPY

LODY ROGIŃSKIEJ

„Wróg kobiet” operet. w 3 akt.
Bysnera.

Początek o godz. 8-mej wiecz.

Z Niemiec.

Podwojenie się ilości banknotów.

BERLIN, 28. VIII. (A. W.) Według opublikowanego dziś wykazu Banku Rzeszy z dnia 15 b. m. obieg banknotów w drugim tygodniu sierpnia zwiększył się dwukrotnie i wynosi obecnie 116,4 bilionów marek. Portfel wekslowy zwiększył się o 25,3 biliony, czyli na 49,5 bilionów marek złotych. Zagraniczne depozyty zmniejszyły się na 80 bilionów czyli na 10 milionów marek złotych.

O rozszerzenie akcji kredytowej Banku Rzeszy.

BERLIN, 28. VIII. (A. W.) Hanowerska izba handlowa powzięła uchwałę, w której domaga się w pierwszej linii najdalej idącego rozszerzenia akcji kredytowej Banku Rzeszy, oraz rozdzielenia sum podatkowych na przeciąg kilku miesięcy.

Uchwałę tę przedstawiła specjalna delegacja kanclerzowi Rzeszy. Jeśli rząd niemiecki zadośćuczyni tym wymaganiom, oznaczać to będzie w praktyce uchylenie sfer przemysłowych od zapłaty podatków, uchwalonych ostatnio przez Reichstag.

Prywatne instytucje drukują swoje pieniądze.

BERLIN, 28. VIII. (A. W.) Na ostatniej konferencji niemieckiego ministra finansów z przywódcami stronnictwa, minister zwrócił uwagę na nowe niebezpieczeństwo, zagrożające gospodarce papierowym pieniądzem. Chodzi tu o zwiększający się w ostatnich dniach obieg prywatnych pieniędzy papierowych, wydawanych przez różne instytucje przemysłowe, z powodu dotkliwego braku urzędowych środków płatniczych. Jako curiosum opowiada się w Berlinie, że restaurator kolejowy w Hannoverze wydał w ostatnich dniach swoje własne pieniądze. Chaos jaki panuje w tej dziedzinie, wyzyskują naturalnie osobistości, które puszczaają w obieg fantastyczne banknoty.

Nowe taryfy kolejowe.

BERLIN, 28. VIII. (A. W.) Ministerstwo Komunikacji ustaliło dziś mnożnik dla taryf towarowych 2.400, dla taryf osobowych na 600.000, co równa się 4-krotnej podwyżce obowiązującej obecnie taryfy. Nowa taryfa wejdzie w życie od 1-go września.

Z Wolnego Miasta.

Polskie nadpisy na wagonach.

GDAŃSK, 28-8. (A. W.) Została wreszcie uregulowana sprawa nadpisów na wagonach kolejowych, przydzielonych radzie portowej. Dotychczas wagony te nosiły napisy niemieckie „Freie Stadt Danzig”. Podczas remontu, uskutenionego w polskich warsztatach, napis będzie teraz wyglądał: „P. K. P. Hafen Danzig — Port Gdański”.

Przesilenie w przemyśle.

GDAŃSK, 28-8. (A. W.) W przemyśle metalurgicznym w Gdańsku zachodzi ostre przesilenie z powodu nieporozumienia między fabrykantami a robotnikami na tle zarobkowym. Podobno zachodzi obawa strajku wśród robotników hotelowych. W ostatnich czasach zaznacza się w wolnym mieście stopniowy zanik ruchu budowlanego. Przedsiębiorcy przerywają zaczęte roboty

i odprawiają robotników, nie mogąc wytrzymać kalkulacji plac, opartych na marce złotej. Ilość bezrobotnych w tej gałęzi przemysłu z każdym dniem się zwiększa. Organizacja robotników budowlanych wniosła do Senatu memoriał w tej sprawie, wykazując, że w dn. 1-go kwietnia r. b. był 7.200 mieszkań, a ilość osób bez mieszkań wynosiła 30.000. Memoriał domaga się, aby senat obmyślił środki, celem ożywienia ruchu budowlanego.

Katolicyzm a polityka.

Akcja na Bliskim Wschodzie.

PARYŻ, 28. VIII. (A. W.) Korespondent „L'Information” donosi z Rzymu o doniosłych postanowieniach, jakie mają zapasć w najbliższym czasie w Watykanie odnośnie do akcji na Dalekim i Bliskim Wschodzie. Kardynał Gasparri, który bawi obecnie na urlopie, po powrocie odbyć ma konferencję z nuncjuszem apostołskim w Szwajcarii, który, znajdując się na miejscu rokowań lozańskich, miał możliwość wejścia w bliską styczność z pełnomocnikami tureckimi.

Chodzi o zbadanie sprawy czy zmienione stosunki polityczne, które pociągają za sobą pokój grecko-turecki, mogą mieć korzystny wpływ na rozwój propagandy wiary katolickiej na Wschodzie. Specjalnie baczny rozważaniem podana zostanie sytuacja kościoła katolickiego w Palestynie, gdzie daje się zauważyć intensywna propaganda religijna wyznań niechrześcijańskich. Z pomiędzy innych spraw zasługuje na uwagę przemianowanie placówki dyplomatycznej w Japonii na nuncjaturę apostołską przy cesarskim rządzie japońskim, wobec tego, że parlament japoński ma uchwalić kredyty na utrzymanie równorzędnej placówki dyplomatycznej przy Watykanie.

Pacyfizm.

BERLIN, 28. VIII. (A. W.) Brat ostatniego króla saksońskiego profesor teologii we Fryburgu Szwajcarskim, książe Maks Saksoński, wygłosił w Essen referat na temat „Wojna a katolicyzm”. Referent ubolewał nadzwyczajnie nad faktem, że ruch pacyfistyczny w Niemczech daleko w mniejszym stopniu wznosi się niż we Francji, czego dowodem jest, że we Francji istnieje przeszło 100.000 zorganizowanych pacyfistów natomiast w Niemczech zaledwie 30.000. Dążenia pacyfistyczne podług referenta mają widoki powodzenia, jeżeli usunie się wybujałość systemu kapitalistycznego i wprowadzi gruntowną rewizję obecnego pojęcia państwa w tym kierunku, że państwo jest służą narodu, a nie naodwrot.

Ruch pojednawczy niemiecko-francuski.

BERLIN, 28 VIII. (A. W.) Na międzynarodowym kongresie katolickim, który rozpoczął się w Konstancji z inicjatywy zgromadzenia księży francuskich i niemieckich, przyjęto rezolucję, w której określono jako nieodzowne zadania dla ratowania Europy, ostateczne trwałe pojednanie Francji i Niemiec.

Zadanie, jak zaznacza rezolucja, nietylko ma charakter polityczny i gospodarczy, lecz jest przedewszystkiem etycznie-religijnym obowiązkiem. Zgodnie z poglądami Ojca Sw. kongres uznaje z jednej strony konieczność naprawy szkód wojennych, z drugiej zaś stosowanie zasad sprawiedliwości, miłości, łagodności. Kongres wzywa wszystkich ludzi dobrej woli obu narodów, aby dążyli wytrwale ku porozumieniu francusko-niemieckiemu.

Federalizm.

We wzmiance o podwieczorku urzędowym na cześć Marszałka Piłsudskiego z uznaniem wyrażiliśmy o przemówieniu p. Świaniewicza. Jesteśmy jednym z niewielu pism, które nie waha się udzielać swym przeciwnikom miejsca na swoich szpaltach. Czytelnicy sami osądzą, że przemówienie p. Świaniewicza wypowiada ową demokratyczno-federacyjną koncepcję, opartą na równowadze narodów, narodowości i narodzików, której jesteśmy zasadniczymi przeciwnikami. Ponieważ sprawa projektów federacyjnych stała się znów aktualna, chociaż na płaszczyźnie krytyki historycznej, z powodu odczytów p. Marszałka Piłsudskiego, więc z przyjemnością dzielimy się z czytelnikami zasadniczymi momentami z przemówienia p. Świaniewicza, opuszczając wstępy dotyczące polityki bieżącej. (Red.).

...Gdy się zastanawiam nad analizą życia współczesnej Polski, gdy usiłuję wczuć się w te prądy psychiczne, które stanowią źródła sił, scierających się w naszym życiu narodowym, sił kształtujących te życie, dochodzę prawie zawsze do wniosku, że dziś — właściwie mówiąc — istnieje dwie Polski. Jedna — która wchłonęła w siebie to wszystko, co w naszej przeszłości dziejowej było najlepszego i najszlachetniejszego, to wszystko, co dziś dumę historyków naszych stanowi; która po przez ciemne lata niewoli nienaruszonymi przeniósł największe wspomnienia naszej przeszłości, tradycje złotego wieku naszej państwowości, sławne tradycje Jagiellońskiej epoki. Polska ta, w okresie niewoli, w okresie kajdan i walki rozpaczliwej, wyśniła przedcudny sen o Polsce nowej, tej, która przyjdzie, Polsce Przyszłości, która na zrębach dawnej potężnej Rzeczpospolitej, w jej dawnych szerokich granicach, od morza aż do morza mocą swojej kultury, wielkością swego ducha zjednoczy dookoła Siebie wolne narody. Z ducha Tej Polski zrodziły się Twoje Legjony, Marszałku. Z ducha Jej także zrodziła się Twoja sławna kwietniowa odezwa dziewiętnastego roku.

Ale jest jeszcze inna Polska, Polska nierównie liczniejsza od pierwszej, Polska, która zatraciła już nie tradycje łączącej ją z dawnymi laty; Polska, która nie unie wczuć się w tęno potężnych dziejowych procesów i która nie może zrozumieć, iż naród istotnie wielki musi żyć nie tylko ciasnym interesem dnia dzisiejszego, ale musi umieć także patrzeć w dal; i wstecz, i w przyszłość po przez wieki. Polska ta w tej dzikiej psychozie nacjonalizmu, która dziś ogarnęła całą Europę, stała się jednym z zaraźliwych ognisk choroby. Z ducha tej Polski zrodził się traktat Ryski. Jest to ta Polska, która dzisiaj rządzi...

...Te dwie Polski, pomiędzy sobą toczą walkę. Jak dotychczas, w walce tej przewaga była po stronie Polski drugiej...

...Panowie mi wybaczą, iż powiem teraz parę zdań może cokolwiek ostrych i rażących, może zbyt śmiałych, jak na studenta w gronie starszych polityków. Nie chciałbym być źle zrozumiany. Ale w tem wszystkim co się dziś u nas dzieje, w tym ogromnym chaosie zjawisk naszego życia narodowego i państwowego, chaosie, z którego może nie zawsze umiem zdać sobie sprawę, w tym fakcie zwycięstwa nacjonalizmu, tkwi dla mnie jakiś dziwny paradoks naszego odrodzenia, paradoks, który jednocześnie dla bardzo wiele, wiele kogo z nas jest i głęboką tragedją, tragedją przeżyć i marzeń, tragedją ideałów.

Zdawało się niegdyś, że powstałe na gruzach mocarstw rozbiornych niepodległe Państwo Polskie będzie żywym symbolem ostatecznego podeptania tych ciemnych sił, jakie w życiu przedwojennej Europy stanowiły państwa rozbiornicze; będzie głośnym i zwycięskim protestem przeciwko systemowi rządzenia zaborców. Tymczasem, stała się rzecz dziwna. Gdy w dawnych państwach zaborczych w ogniu i burzach rewolucji, w chaosie zamieszek wewnętrznych wykuwają się rzeczy nieznanne, może całkiem nowe, może dobre, może złe — stoją przed wielkim znakiem zapytania, — Polska, owa Polska męczennica, Polska, co rzuciła hasło równi z równymi, wolni z wolnymi, co szła walczyć o wolność swoją i wolność innych, owa Polska teraz w bardzo, bardzo wiele czem staje się spadkobierczynią systemów rządzenia zaborców.

Nie miejsce tu na przytaczanie faktów i przykładów, ale, żeby nie być gołostownym, chciałbym wskazać Panom, ot tak na pierwszy lepszy z brzegu, a może i bardziej charakterystyczny, niż inne. Wiosną tego roku słyszałem, jak znany wileński adwokat, niegdyś obrońca w procesach politycznych, który przed sądami carskimi bronił nauczycielki — polki, oskarżonej o tajne nauczanie dzieci czytania i pisanie po polsku, opowiadał, iż wkrótce stanąć musi przed sądem Rzeczpospolitej Polskiej w Białymstoku, by tam wobec tych samych, tak dobrze mu znanych, paragrafów kodeksu karnego bronić nauczycielki — białorusinki, oskarżonej o pokatne nauczanie dzieci białoruskich języka ojczystego...

Ale ta tragedia naszego odrodzenia dotyczy nie tylko pewnych naszych wewnętrznych spraw, sięga ona głębiej, dziś już sięga ona do podstaw naszej polityki państwowej, do ogólnego kierunku tej polityki.

Mam tu na myśli ten zbiór koncepcji, który — słusznie, czy nie słusznie — ochrzczono u nas mianem federalizmu. Federalizm to nie jest tylko postulat chłodnego rozumu stanu, rozumu stanu, który tylko mierzy i waży. Federalizm — to jednocześnie największa tradycja naszej przeszłości, to myśl, owiana cudownym rytmem pieśni wieszczów naszych, to idea, o której marzyli Ci, co w latach najcięższych za Polskę walczyli i ginęli. Federalizm nie tylko został przekreślony w trakcie ryskim. Tragedja nasza sięga głębiej. Dziś to hasło stworzenia związku ludów na gruzach caratu, hasło nasze polskie hasło, te marzenia nasze podnosi i rzuca Rosja. Rosja nam wroga. Rosja dziś bolszewicka, jutro — niewiadomo jaka. Ale gdy czytam pisma sowieckie, gdy wnikam w mowy sowieckich mężów stanu o nowym kierunku polityki narodowościowej, odnoszę głębokie wrażenie, że federalizm nie jest hasłem związanym tylko z ustrojem Sovietów. Federalizm rosyjski — to narodzący się nowy, ogromnie dla nas groźny, typ imperjalizmu moskiewskiego.

A więc nasz myt, nasz przecudowny sen o Polsce nowej, Polsce potężnej i wielkiej, odgrywającej wielką rolę dziejową, gmach marzeń naszych pod naporem brutalnych faktów gnie się, lamie, zapada w przepaść...

Dr. E. Głobus

(chor. skórne i weneryczne).
WRÓCIŁ. Wileńska 32.

Przyszły sezon teatralny w Wilnie.

Przyszły sezon teatrów wileńskich, które, jak wiadomo, znajdują się pod ogólną dyrekcją dyr. F. Rychłowskiego i zarządem administracyjnym p. Zbigniewa Śmiałowskiego, kształtuje się w następujący sposób: W teatrze „Wielkim”, na Pohulance, będą mieścić się opera i operetka. Gmach tego teatru jest poddany obecnie gruntownej restauracji i prace w tym kierunku prowadzone są na wielką skalę z dużym nakładem pracy i kosztów, dla usunięcia wszystkich braków, jakie powstały po ostatnich chaotycznych rządach dyr. Cepnika, zrzeszeń aktorskich, nieudolnych próbach poszczególnych „kacyków” teatralnych utrzymania ciągłości przedstawień operowych i zrujnowanego zespołu dramatycznego z teatru im. Syrokomi.

Prawdopodobnie już z dniem 1 września zostanie przeniesiona operetka z letniego pobytu w ogrodzie Bernardyńskim na Pohulanę i rozpocznie nowy sezon gościnnymi występami p. Gstaeda w operetce „Nitouche”. Następnie dana będzie „Księżniczka Ola-la”.

Z dotychczas zaangażowanego na stałe występy zespołu operetkowego, możemy

wymienić następujące nazwiska: Reżyser Józefowicz i, powszechnie w Wilnie znany ze swego talentu tak reżyserskiego jak aktorskiego, Dowmunt — Marjański, Kozłowski, Pyzalski, Józefowiczowa, Dowmuntowa, Muszyńska, Kamelska, i pozostają w Wilnie z przeszłego sezonu. Nowopozyskani zostali: p.p. Dobosz-Markowska, Grabowska Melanja (z „Wodewilu Warszawskiego”), Zejda, Żukowski. Kapelmistrzem pozostanie nadal p. Wiliński.

Sezon operowy zainaugurowany będzie „Strasznym Dworem” Moniuszki dn. 15 września. Na reżysera opery pozyskany został z Krakowa p. Stepniński, pozatem skład zespołu operowego przedstawiał się do dnia 26 b. m. następująco: p.p. Romanowski, Wraga (Kraków), Silwini (Warszawa), Jefimcowa (Kraków), Lipińska, Korsak-Targowska (Warszawa), i pozostałych w Wilnie Pastówna i Olecka, jak też kapelmistrz p. Jarosław Leszczyński.

Balet będzie się składał z dziesięciu osób: baletmistrz Morawski, dalej Chrzanoski, Szmor, Moryzanka, Niemżanka, Griegielowa, Trzcianka, Kwiatkowska i Plewińska.

Chór teatrów muzycznych wynosi obecnie 24 osoby, orkiestra składa się z 32 osób.

Prócz tego w teatrze na Pohulance ma być prowadzony dramat klasyczny. Na po-

czątek upatrzony jest przez dyrekcję „Irydion” Krasieńskiego.

Przechodzimy teraz do „Teatru Polskiego” w „Lutni”, którego sezon ubiegły tak pięknych gwiazd scenicznych z całej Polski był pełny i błyszczał zatem jak niebo wśród nocy upadających teatrów Cepnika. Należy przypuszczać, że dyrekcja nie zamierza w tym względzie poczynić żadnych zasadniczych zmian w wytycznym kierunku, powziętym raz w sezonie lat 1922—23 i nadal prowadzić go będzie po linii błyskotliwości artystycznej. Ciągłe bawi u nas p. Junosza Stepowski, który na rubieży starego i nowego sezonu ukaże się nam jeszcze w „Eskapadzie”, francuskiego autora Trarles, a już dochodzą nas wieści jakoby na gościnne występy miał przybyć p. Adwentowicz i to podobno na całe trzy miesiące. Teatr Polski nie zbroczy też z repertuaru dramatycznego (przeważnie komedjowego), bardziej lekkiego niż na Pohulance, i już daje nam ściśle informację co do zespołu pozyskanego do dn. 26.VIII, na stałe do Wilna. A więc jako reżysera, znanego ogólnie w Wilnie p. Tatarkiewicza, dalej p.p. Ostoja-Ostaszewski, Kieszczyński (Łódź), Gliński (Lwów), Rzęcki, Jarema, Sulima-Jaszczold, Krzywicka (Rozmaitości — Warszawa), Frenklówna i Perzanowska (Reduta — Warszawa), Wernisówna (Łódź), Śnieżkówna (Lublin), Chojnacka,

Konecka, Jaroszewska. Z doborowych sił byłego zespołu dramatycznego w Wilnie pozostali: Kurnakowicz, Kijowski, Wołteko Wyrwicz, pozatem, Detkowski, Jasińska Molska.

Kierownictwo artystyczno-malarskie objął p. Kazimierowski.

Zaznaczamy iż tak, jak obraz przyszłego sezonu in extenso o wiele szerszy jest od niniejszej notatki, tak spis nazwisk podanych powyżej jeszcze nie jest kompletny i dyrekcja nadal jest zajęta poszukiwaniem ciągle nowych sił artystycznych do teatrów wileńskich.

Narazie aktualną jest też sprawa stałego kierownika literackiego, bo dotychczasowe dorywcze wpływy w tym względzie osób, stojących z tej czy innej przyczyny bliżej kulis teatralnych, nie zawsze okazywały się pożądane w skutkach dla teatru. Niestety kandydatura tak znakomitego znawcy literatury i teatrologii, jaką przedstawia z siebie p. Czesław Jankowski, upadła skutkiem wyjazdu jego z Wilna. Jednak, jak głosi fama, p. Czesław Jankowski niebawem powraca do Wilna. Czy aby tylko zechce objąć to stanowisko?!

Przyszły sezon zależeć też będzie w dużej mierze od współdziałania społeczeństwa, a przedewszystkiem władz rządowych i regularnie wypłacanych subwencji.

Sejm i Rząd.

Delegaci polscy do Haagi.

WARSZAWA, 28. VIII. (Aw.) Oprócz delegatów na sesję międzynarodową w Haadze pp. Berensona i Rostworowskiego, wydelegowany został, jako 3-ci delegat, prezes prokuratury generalnej p. Prądzyński.

Ogłoszenie Ustawy o podatku majątkowym.

WARSZAWA, 28. VIII. (Aw.) W najbliższym czasie ogłoszona zostanie w Dzienniku Ustaw uchwalona przez Sejm i Senat ustawa o podatku majątkowym.

Z Kowieńszczyzny.

Amerykański okręt wojkowy w Kłajpedzie.

KOWNO. Do Kłajpedy przybywa do 27-8 amerykański krążownik „Pittsburg”. Wojkowy ten okręt ma 13.680 tonn pojemności, załoga składa się z 900 ludzi. „Pittsburg” zatrzyma się w Kłajpedzie zaledwie dzień, poczem uda się do innych portów bałtyckich.

Przedstawiciel Łotwy o Kłajpedzie.

RYGA. Przedstawiciel Łotwy na Litwie p. Seja będąc w Rydze udzielił prasie następujących wyjaśnień co do portu kłajpedzkiego: „Pomimo tego, powieźdź przedstawiciel, iż los Kłajpedy ostatecznie nie został jeszcze rozstrzygnięty, port jednak całkowicie znajduje się pod zarządem Litwy i przez niego odbywa się cały import i eksport Litwy, co w znacznej mierze odbija się na Libawie. Dla tej ostatniej pozostaje jednak wielkie znaczenie, jako portu tranzytowego, jakiego Kłajpeda nie posiada. Konkurencja między Kłajpedą a Libawą jest nieuniknioną, chociaż Łotwa wierzy, że ze strony Litwy nie nabierze ona charakteru złośliwej polityki ekonomicznej. Zorganizowana konkurencja, jak naprz. między Łotwą i Estonją, jest zupełnie usunięta, w portach obu państw ustanowiono jednakowe opłaty, uzgodniona również taryfa kolejowa. Również porozumienie Łotwy z Litwą w tym samym kierunku byłoby pożądane i możliwe.” (WILBI).

Duński pisarz na Litwie.

KOWNO. Dnia 22 sierpnia przybył do Kowna znany duński pisarz Behendiksen. (WILBI).

Bilans Litewskiego Banku.

KOWNO. Bilans dwutygodniowy Litewskiego banku na dzień 15 sierpnia r. b. wyniósł 73.944.996 litów. Przy zabezpieczeniu złotem, srebrem i walutą obcą w ogólnie sumie na 51.973.243 litów, wypuszczono w obieg banknotów na sumę 51.372.919 litów. (WILBI).

Nowe pismo na Litwie Kow.

KOWNO. Partja „Pažanga” w najbliższych dniach wyda pierwszy numer swego partyjnego tygodnika. W ten sposób profesor Waldemar będzie miał znowu własny organ. (WILBI).

Preliminarz budżetowy magistratu m Kowna na rok 1923.

KOWNO. Rada Miejska m. Kowna przyjęła następujący preliminarz budżetowy:

A) Źródła dochodów: 1) podatek od nieruchomości 230.000 litów; 2) podatek od zakładów przemysłowych i handlowych 1.369.000 litów; 3) od koni, karet, samochodów, rowerów i psów 84.500 lit.; 4)

różne pobory 309.000 lit.; 5) od majątku miejskiego i pryw. 427.076 lit.; 6) od zakładów miejskich 263.100 lit.; 7) zwrot wydatków i zapomogi dla miasta 95.653 lit. 50 centów; 8) różne wpływy 113.025 lit. 12 centów; 9) podatek mieszkaniowy 90.000 lit.

Ogółem dochody wynoszą 2.981.754 lit. 62 centy.

B) Wydatki: 1) Niezbędne wydatki 5.000 lit.; 2) utrzymanie milicji miejskiej 93.297 lit. 12 cen.; 3) utrzymanie samorządu miejskiego i jego instytucji 412.590 lit.; 4) utrzymanie miejskiej straży ogniowej 247.900 lit.; 5) uporządkowanie miasta 351.000 lit.; 6) utrzymanie przedsiębiorstw miejskich 349.410 lit.; 7) na potrzeby oświaty 453.660 lit.; 8) na opiekę nad ubogimi i bezrobotnymi 444.150 lit.; 9) na potrzeby zdrowotności 400.594 lit.; 10) na podatki 10.000 lit.; 11) na utrzymanie majątku nieruchomego 135.653 lity 50 cen.; 12) na spłatę długów 30.000 lit.; 13) różne wydatki 38.500 lit.; 14) nieprzewidziane wydatki 10.000 lit.

Ogółem suma wydatków 2.981.754 lit. 62 centy. (WILBI).

Przedstawicielstwo Lit Kow. na Łotwie

KOWNO. Przy końcu sierpnia nastąpi otwarcie wice-konsulatu w Dyneburgu. Wice-konsulem mianowany został Kurtinajtis. Litwa Kow. w ten sposób będzie miała prócz swego postu w Rydze 1 konsulatu i 2 wice-konsulaty na Łotwie. (WILBI).

Podstawy przyjaźni polsko-łotewskiej

„Idea Nazionale” zamieszcza artykuł poświęcony Polsce, Małej Entencie i Włochom. Artykuł podkreśla, że min. Seyda znany jest jako polityk, wybierający zawsze drogę prostą i pewną, mimo, że droga ta nie jest dziś bezpieczną. Artykuł wskazuje dalej na konieczność oparcia się Polski o sojusze, a to dlatego, by nie pozostała ona w odosobnieniu, znajdując się między dwoma wrogami. Obawa przed tem odosobnieniem pcha—zdaniem dziennika—Polskę w kierunku polityki megalomana Benesa, który chce przejść do historii jako Bismark państwa.

Czechy stały się ogniskiem ruchu wszechsłowiańskiego i prowadzą politykę zagraniczną w kierunku odbudowy Rosji. Podobną politykę prowadzi Jugosławia, która marzy o powrocie Rosji do mocarstwowego stanowiska, celem wyrzucenia Włoch z nad morza Adriatyckiego.

Artykuł zaznacza dalej, że Polska nie może wejść do bloków, które chcą odbudować Rosję, jak również nie może dopomagać ekspansji państwa na szkodę Włoch.

Polityka Benesa jest wrogą dla Włoch i znajdzie zawsze we Włoszech przeciwników nieublaganych. Rząd obecny, popierając Polskę w sprawie granic wschodnich, miał nadzieję, że Polska stanowiąc będzie barierę antyrosyjską w marszu nad Dunaj i Adriatyk.

Rząd litewski ignoruje Radę Ambasadorów.

KOWNO, 27.8. (Pat.) Tutejszej prasie komunikowano oficjalnie, że rząd litewski zdecydował nie podpisywać konwencji w sprawie Kłajpedy, o ile nie miałyby być poczynione zmiany, zgodnie z życzeniami rządu litewskiego. Podobną uchwałę powzięła komisja spraw zagranicznych sejmiku kowieńskiego. Rząd litewski opracowuje obecnie wyższe zmiany, które będą dołączone do odpowiedzi rządu kowieńskiego, jaka prawdopodobnie w dniach najbliższych zostanie wysłana do Paryża.

nemi przez kompozytorów nam współczesnych.

Jednocześnie z tym rozkwitem operetki było w Wiedniu kilkoro artystów wyjątkowo utalentowanych i na cały świat znanych. Jednym z takich wybrańców losu był Aleksander Girardi, bożyszczko wiedeńskich bywałców teatralnych. Był to talent nawskroś indywidualny. Początkowo niezrównany w rolach amantów, a potem jeszcze może znakomitszy, jako komik charakterystyczny. Ambitny był niezmiernie i wręcz nie zniósł powodzenia innych obok siebie, a że łaskawe przyjęcie przez Girarda roli odpowiedzialnej zgóry już zapewniało sztuce długotrwałe powodzenie, a autorów, przed tem zupełnie nieznanymi, w niedługim czasie robiło bardzo popularnymi, łatwo więc zrozumieć, że pisano utwory z uwzględnieniem najstarszymi wszelkich wymagań wszechwładnego artysty. W ten sposób powstała spora ilość dzieł, dających Girardemu możność wykazania całej tak bogatej skali jego niezwykłego talentu, który—w latach późniejszych—obok wytwornego komizmu, chętnie wprowadzał w grę odcień sentymentu, tak wiedeńczykom właściwego, z podkładem melancholijnej rezygnacji starze-

Wiadomości telegraficzne.

P. A. T.

Decyzją rządu francuskiego konsulats francuski w Krakowie został zamknięty. Wszelkie sprawy przekazano konsulowi francuskiemu w Katowicach.

Francuski Dziennik Urzędowy ogłosił ustawę, ratyfikującą traktat lozański.

Ateński gabinet powziął decyzję w przedmiocie ratyfikacji traktatu lozańskiego.

Z Konstancynopola donoszą, że wojska angielskie rozpoczęły dziś wymarsz.

Duński M. S. Z. ogłosiło komunikat o podpisaniu umowy duńsko-litewskiej, regulującej tymczasowo stosunki handlowo-transportowe, opartej na klauzuli największego uprzywilejowania.

Mussolini oznaczył 31 b. m. jako ostateczny termin ukończenia pertraktacji włosko-jugosłowiańskiej.

W spotkaniu Mussoliniego z Beneszem, poruszone zostaną następujące kwestje: sytuacja Europy Środkowej, kwestja pożyczki węgierskiej, udostępnienie portów Rjeki i Tryestu handlowi czechosłowackiemu

Chamberlain został mianowany kancleżem skarbu, Joyson Hycke ministrem higieny.

Władze francuskie zajęły bez przeszkód 6 kopalń w Düsseldorfie.

Węgry będą reprezentowane w Lidze Narodów przez byłego ministra Barsewici oraz generała Tanczosa.

Moskiewski Komisarjat sprawiedliwości powołał do życia komisję, mającą na celu przeprowadzenie rewizji prawa małżeńskiego oraz opieki rodzinnej.

Proces przeciwko zabójcy Worowskiego rozpocznie się dnia 5 listopada.

Rada komisarzy Ludowych zatwierdziła kontrakt, zawarty przez rosyjski Trust elektryczny z Compagnie Generale de Telegraphie sans fil w Paryżu.

Do lokalu partji komunistycznej w Paryżu rzucono bombę. Dwie osoby zostały zabite jedna ranna.

Gabinet japoński złożył dymisję.

Dziś rozpoczęły się wybory do irlandzkiego „Daille Eireann”.

Do Kopenhagi przybyła wczoraj pod przewodnictwem Cezara Heina rosyjska delegacja handlowa.

A. W.

Według wiadomości z Rzymu, Benesz przyjęty zostanie na specjalnej audjencji u Ojca Św.

B. prenjner Nitti zawiadomił swoich przyjaciół i zwolenników politycznych, że nosi się z zamiarem powrotu do życia politycznego, o ile opinia publiczna na to pozwoli.

W Poznaniu wznowił czynności główny urząd żywnościowy i rozpoczął już przyjmowanie zamówień od wydziałów aprowizacyjnych i ogólnie krajowych współdzielni spożywczych.

KRONIKA.

29 DZIS

Ścieżki gł. sw. Jana.
Jutro
Róży Lim

WILEŃSKA.

— Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się we czwartek 30 sierpnia 1923 r. o godz. 8 wieczorem z następującym porządkiem dziennym: 1) Powiadomienie Zarządu Związku Miast Polskich w sprawie ogólnego zebrania Związku. 2) Referat w sprawie wypłacenia Polsko-Amerykańskiemu Komitetowi Pomocy Dzieciom reszty zapomogi na prowadzenie kuchni. 3) Sprawa zwiększenia zapomogi dla Domu Dzieciątka Jezus na utrzymanie podrzutek. 4) Referat w sprawie zmiany brzmienia punktu 1-go uchwały Rady Miejskiej z dn. 22 marca 1923 r. w przedmiocie ustalenia podatku od ładunków kolejowych. 5) Referat w sprawie zezwolenia p. Danilowiczowej na spłatę listami zastawnymi W. B. Z. według ceny nominalnej reszty należności za działkę ziemi miejskiej w Kominach pod Nr. 40, sprzedaną jej na raty w r. 1910. 6) Referat w sprawie wydzierżawienia 11 miejskich kiosków dla sprzedaży gazet. 7) Uwagi i wnioski w związku z zatwierdzeniem przez Radę Miejską budżetem 1-go półroczia r. b.

— Obniżenie podatku dochodowego. Izba Skarbowa w Wilnie niniejszym podaje do ogólnej wiadomości, że, poczynając od 1 września do końca roku 1923-go, dla potrącenia podatku dochodowego przy wypłacie uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę łącznie z dodatkami drożyznianym oblicza się w stosunku rocznym tylko tę wysokość uposażenia, która przypadła do wypłaty w dniu 1-go sierpnia b. r. względnie, o ile chodzi o pracowników pobierających wynagrodze-

nia z dołu, w dniu 31 lipca b. r.; pozostała zaś suma przyjmuje się jako wynagrodzenie jednorazowe, dodawane do obliczonego według wysokości na dzień 1-go sierpnia uposażenia rocznego.

Ewentualny procentowy dodatek drożyzniany, wypłacany w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty poborów, należy traktować jako wynagrodzenie samoistne, od którego należy potrącać podatek według stopy procentowej, przypadającej od tego wynagrodzenia samoistnego, obliczonego w stosunku rocznym.

Skala uposażeń III-go kwartału pozostaje nadal obowiązującą.

— J. M. Rektor Alfons Parczewski wyjechał wczoraj wieczorem w sprawach uniwersyteckich do Warszawy.

— Współpracownik naszego pisma p. Konstancy Bukowski wyjechał z Wilna na kilkotygodniowy wypoczynek.

— Wybory do rady gminnej. Na skutek polecenia Min. S. W. starostwo Wileńsko-Trockie zarządziło wybory do rady gminnej w gminie Janiskiej. Obecnie akcja wyborcza jest już w toku. Postępowanie wyborcze rozpoczęło się dn. 22 b. m. i trwać będzie do dn. 23 września. W dniu tym zostanie wybrana Rada Gminna, którą wybierać będzie wyłonione w dniu 9-m września przez ogólny mieszkańców gminy Janiska jest jedyną w pow. Wileńsko-Trockim gminą, rządzoną dotychczas przez zarząd gminny, mianowany przez władze administracyjne. Z chwilą powstania Rady Gminnej, stan ten ulegnie zmianie. (A. W.)

— Konserwatorium Muzyczne w Wilnie (ul. Orzeszkowej 9) zawiadamia o rozpoczęciu przyjmowania zapisów do wszystkich klas instrumentalnych i teoretycznych. — Fortepjan, skrzypce, śpiew solowy, wiolonczela, instrumenty dęte. Teorja. Historia muzyki Solfegio. Muzyka kameralna. Śpiew chóralny.

Kancelarja otwarta od g. 10—12 r.

TEATR LETNI.

„Wróg kobiet”

Operetka w 3-aktach R. Eyslera.

W ciągu wielu lat przed wojną europejską, kiedy operetka wiedeńska miała swój okres najświetniejszy, obok takich kompozytorów niepospolitych, jak: Jan Strauss (syn), Suppe i Milloecker, zjawiali się utalentowani kompozytorzy mniejszej miary, którzy jednak zdolali osiągnąć duże powodzenie i szeroką popularność. Do tych też należy i twórca „Wroga kobiet”, oraz wielu innych operetek, zasługujących na wyratowanie ich od zupełnego zapomnienia. Muzyka Roberta Eyslera szczęśliwie łączy w sobie ładną melodyjność, urozmaiconą rytmiką i wielką dozą temperamentu. Szczególnie walce, nie pozbawione istic wiedeńskiego zacięcia i tak im właściwego sentymentu, bardzo są ładne. Wszystko to opracowane z wielką wprawą techniczną i dziwnie zinstrumetowane, bez posługiwania się jeszcze najnowszymi efektami orkiestrowymi, czasami trochę nadużywa-

jącego się zdobywcy serc niewieści. Taką typową rolą Girardiego, w wieku starszym jest major Mupner, postać tytułowa w operetce „Wróg kobiet”, panująca nad całą akcją i dająca innym tylko niezbędne dla treści i dla uniknięcia nużącej jednostajności znaczenie. Niezmiernie ważne i wdzięczne zadanie przyjął na siebie p. Józefowicz, wybornie się do tego nadający, i nie zawiodł oczekiwań, to też był przez publiczność często w ciągu wieczoru oklaskiwany. Rola Mary znalazła w p. Rogińskiej odpowiednią wykonawczynię; zwłaszcza strona wokalna dała do tego sposobność i była wybornie ujęta. Do najpiękniejszych momentów zaliczamy duet drugiego aktu. Ładny ten duet wzbudzał szczere zadowolenie ogólne i uwydatnił cały artystyzm prymadonny, dzielnie sekundowanej przez p. Józefowicza. Role Tilli, rezolutnej młodej panienki (p. Józefowiczowa) i Kamila, jej narzeczonego (p. Kozłowski), były z należytą werwą grane i wnosiły pożądane ożywienie na scenę. Bardzo dobry był p. Jannecki w roli ordynansa; niepotrzebne tylko były podskakiwania w akcie trzecim, w czasie pomagania majorowi w ubieraniu się. Pani Muszyńska i p. Detkowski dobrze

wykonali swe role i do żadnych specjalnych uwag niema powodu. Wolelibyśmy trochę mniej przesady w zaznaczeniu niedoświadczenia barona, aby móc p. Pyzalskiego, wykonawcę tej roli epizodycznej, pochwalić bez zastrzeżeń.

Ze też artyści często nie chcą pamiętać o tem, że nadmierne przejawianie jakiegos szczególnego lub efektu niewątpliwie zmniejsza wrażenie i nie osiąga zamierzonego celu, przynajmniej u widzów wybredniejszych.

Dekoracje były starannie dobrane; szczególnie ładnie się przedstawiał salon aktu drugiego.

Ze wtykłą sobie dbałością dyrygował kapelmistrz p. Wiliński.

Powodzenie duże miały tańce p. Niemizanki i p. Morawskiego, pod muzykę 2-iej rapsodji węgierskiej Liszta, co jeszcze nabiera większego znaczenia, wobec tak świeżej pamięci o świetnych produkcjach p. Makarowej i p. Luzzińskiego. Ani muzyka, ani kostjomy nie odpowiadały określeniu „taniec normandzki”, jak głosił afisz. Niezrozumiałą wprost była ta nazwa.

Michał Józefowicz.

Zwiększenie opłat akcyzowych na rzecz miasta. Min. S. W. w porozumieniu z Min. Skarbu zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej z dn. 5 lipca b. r. w sprawie podwyższenia stawki podatku miejskiego od wyrobów spirytusowych do 30 proc. państwowych opłat skarbowych. (A. W.)

Sprawy dozorców domowych. Wobec gwałtów z dn. 1 września mocy obowiązującej orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, regulującego płace dozorców domowych na terenie miasta Wilna, Okręgowa Inspekcja Pracy na żądanie związków zawodowych dozorców domowych powołuje w tej sprawie Komisję Polubowną, której posiedzenia rozpoczną się prawdopodobnie w przyszłym tygodniu. (A. W.)

Zarząd Związku Artystów Sztuki Kinematograficznej uprasza wszystkich członków o jaknajliczniejsze przybycie na wale zebrań, które się odbędą dn. 30 b. m. przy ulicy Skopówka Nr. 4 w lokalu Szkoły Powszechnej.

TEATR I MUZYKA.

Teatr Polski. Wesoła komedia Savoir'a, w doskonałym tłumaczeniu Perzyńskiego, „Banco” utrzymuje się nadal na afiszu, dzięki p. Junoszy-Stepowskiemu, oraz sekundującego znakomitego artyście zespołowi w osobach pp. Bohdńskiej, Wyrwicz, Pitera i innych.

Teatr Letni w ogrodzie po-Bernardyńskim. Dziś po raz 5 operetka Ejslera „Wróg kobiet” w roli głównej ujrzymy p. Łodą Rogińską, rolę tytułową kreuje p. Józefowicz. Taniec Normandzki „Wagabunda” w wykonaniu p. Niemczanki i p. Morawskiego. Orkiestra pod kierunkiem p. A. Wilińskiego.

Gościnne występy p. Elny Gistaedt. Z dniem 1 września dyrekcja teatru Letniego pozyskała na szereg gościnnych występów wszechświatowej sławy, znakomitą śpiewaczkę operetkową p. Elny Gistaedt. Znakomita gwiazda wystąpi po raz pierwszy w Wilnie w operetce Herwege „Nitouche” Zainteresowanie ogromne.

KRADZIEŻE I WYPADKI.

Winy katastrofy Lida-Skrzybowce. Śledztwo wyjaśniło, iż winnym katastrofy wykoślenia się pociągu na linii Lida-Skrzybowce jest sygnalista Pienkiewicz. Pienkiewicz został zaarrestowany przez policję. (A. W.)

Otrucie. Dn. 28 b. m. w celu pozbycia się życia otrut się sublimatem robotnik 23 letni Zenon Rietkiewicz (Targowa 19.) wzywany lekarz pogotowia odwiózł desperata do szpitala św. Jakóba. Przyczyna samobójstwa—miłość.

Zbłąkane dzieci. Do 1-go kom. zgłosiła się dziewczynka około 5 lat, mówiąca po rosyjsku, na imię Eugenia, która twierdzi iż przyjechała pociągiem lecz skąd niewie. Ojciec wskazanej dziewczynki nazywa się „Gryszka”.

Policja 7-go kom. zatrzymała nieletniego Józefa Juraza, który nie może wskazać miejsca swego zamieszkania.

Napad. Dn. 27 b. m. 2-ch osobników napadło na Edwarda Pietraka (Lwowska 23), któremu zrabowali 650 tys. mk. poczem zbiegli.

Oszustwo. Maria Czarnoboj powiadomiła policję, iż kolejarz Adam Wołodzko (Staroszmiańska 10) sprzedał należące do niej 1000 ogórków. Poszkodowana straciła odcenia na 250 tys. mk.

Niesłychane zuchwalstwo. Dn. 25 b. m. podczas nabożeństwa w ogródku Franciszkańskim (Trocka 14), zjawił się Lejba Segal, który nie zwracając uwagi przechadzał się w czapce czem wzbudził oburzenie pośród modlących się. Na żądanie publiczności urzędnik kolejowy Antoni Bogatkiwicz grzecznie poprosił o zdjęcie czapki albo odejście. Rozzuchwalony Segal nie zwracając na to uwagi spacerował w dalszym ciągu w czapce i gwizdał tak, że publiczność musiała zwrócić się o pomoc do posterunkowego. Przybyłemu policjantowi (№ 600) Segal stawiał opór i zwymyślał od słów „mierzawcy”. Posterunkowy dostarczył zuchwalca do komisariatu.

Z CAŁEJ POLSKI.

Próbny lot gołębi pocztowych. Na placu Saskim odbył się próbny lot wojskowych gołębi pocztowych.

Wypuszczono 450 gołębi, przeważnie wyhodowanych na Śląsku. Miały one lecieć w 18 kierunkach do różnych miejscowości Śląska.

Lot odbył się w obecności przedstawicieli władz wojskowych i prasy.

Jak donoszą z Katowic, gołębie, które wysłano z Warszawy o godz. 9 m. 15, przybyły tam przed godz. 2 po poł.

Bilet tramwajowy — 3,500 marek. Cenę biletu tramwajowego w Warszawie podwyższono do 3 500 mk.

ŻYCIE SPORTOWE.

Mistrzostwa Polski.

Piłkarska nożna.

We Lwowie mistrz Wilna „Lauda” poniósł największą z dotychczasowych klęsk, przegrywając z Pogonią 1:0, halb time 6:0. W Warszawie Cracovia zwyciężyła Polonię 1:0. Gra bardzo piękna. Liczny udział publiczności. W Łodzi Wisła pobiła Ł. K. S. w znacznym stosunku 6:1. Poza tym odbyły się w Warszawie mistrzostwa lekkoatletyczne na których ustanowiono nowy rekord polski. Rekordzistą jest Baran II w rzucie kulą 11 metrów 96 cm.

Olsza (Kraków) w ostatnim dniu swej gościnności w Wilnie pokonała W. K. S. w nieprawdopodobnym stosunku 8:1. Pięć bramek strzelono w ostatnim kilkunastu minutach.

L.n.

Dalsze wyniki śledztwa w sprawie Gonradiego.

BERLIN, 28-8. (Aw). Przedwstępne śledztwo w procesie przeciw zabójcy Worowskiego ujawniło ciekawy szczegół, który zostanie wyświetlony prawdopodobnie dopiero w toku głównego procesu. Okazało się, że Worowski został zamordowany zamiast Czyczerina, Krasina i admirała sowieckiego Bohrenza Conradi otrzymał w tym celu odpowiednie fundusze od sekretarza dawnej misji Czerwonego Krzyża i udał się do Berlina, aby tam dokonać zamachu. Ze względu na to, że nie mógł w Berlinie zastać powyższych 3 osób, powrócił do Szwajcarii i posłał kulę Worowskiemu.

Komunizm we Włoszech.

RZYM, 28-8. (Aw). W związku z wykryciem spisku komunistycznego w Genui, organ faszystów „Giornale di Genova” podaje wyniki śledztwa w tej sprawie, z któ-

rych wynika, że spisek miał na celu zorganizowanie wybuchu przewrotu komunistycznego we Włoszech. Sieć spisku ogarniała całe Włochy, a należeli doń wszyscy znani komuniści włoscy. Fundusze na utrzymanie organizacji i wysyłkę agitatorów, którzy otrzymywali od 1500 do 2000 lirów miesięcznie, pochodziły z Moskwy. Szyfrowane okólniki, które udao się policji odcyfrować, polecały komunistom zapisywanie się do organizacji robotniczych, bez różnicy zabarwienia politycznego, przesyłanie raportów centrali o pracy tych związków, oraz prowadzenie roboty propagandy destrukcyjnej między robotnikami.

Życie polityczne.

Wirth kadzi Czyczerinowi.

BERLIN, 28. 8. (Aw). Bawiący w Moskwie kanclerz Wirth, wobec przedstawicieli „Telegraphen Union”—znanej agencji Stinnesa — oświadczył, że celem jego podróży jest wejście w kontakt ze sferami gospodarczymi Rosji Sowieckiej.

Wirth wyraził się bardzo pochlebnie o przyjęciu, jakiego doznał szczególnie ze strony Czyczerina, z którym zawierał traktat w Rapallo. Nakoniec Wirth wyraził się z uznaniem o wystawie przemysłowej w Moskwie.

Nacjonaliści terroryzują separatystów Nadreńskich.

DÜSSELDORF, 27. 8. W miejscowości Müncheng Larbach nacjonaliści niemieccy wtargnęli na zebranie separatystów nadreńskich, wystrzelili kilkakrotnie, przytem przewodniczący miejscowego związku separatystów został ciężko ranny. Wysoki komisarz belgijski zarządził śledztwo.

Udział Stanów Zjednoczonych.

GENEWA, 27. 8. (Pat.). Poseł Stanów Zjednoczonych w Bernie zawiadomił Sekretarjat Ligi Narodów, że rząd jego przyjął zaproszenie wzięcia udziału w obradach komisji do spraw humanitarnych na zgrupowaniu Ligi Narodów. Delegat waszyngtoński uczestniczyć będzie w charakterze doradczym.

Nota belgijska.

BRUKSELA, 27. 8. (Pat.). Nota belgijska, doręczona ambasadorowi angielskiemu w Brukseli, została wysłana niezwłocznie do Londynu. Kopje przesłano Baldwinowi do Aix les Bains, Curzonowi do Bagnolles.

Termin spotkania Baldwina z Poincaré.

BERLIN, 28. 8. (Aw). Polityczny korespondent „Daily Mail” informuje, że spotkanie między Baldwinem a Poincaré wyznaczono zostało na drugą połowę września. Baldwin przed wyjazdem swoim wy-

dał polecenie, aby do 15 września nie wysyłano za nim żadnych listów, ani dokumentów politycznych.

Zwolnienie jeńców greckich.

LONDYN, 28. (A. W.) Były generalissimus wojsk greckich i szereg oficerów sztabu generalnego wypuszczeni zostali z niewoli tureckiej. Równocześnie rozpoczęło się systematyczne zwalnianie pozostałych jeńców greckich.

Z Persji.

MOSKWA, 28. VIII. (A. W.) Dzienniki sowieckie donoszą z Teheranu, że rząd Muchira został uzupełniony przez wstąpienie doń Adel-Ul-Mulcha, przywódcy partii anglofilskiej.

Żołęganie zwłok żołnierzy francuskich.

POZNAŃ, 25.VIII (PAT). Dziś odbyła się ceremonia pożegnania pociągu żałobnego, wiozącego do ojczyzny zwłoki żołnierzy francuskich i belgijskich, i zmarłych podczas wojny na ziemiach polskich w niewoli niemieckiej. Na dworcu ustawiono kompanię honorową. Zwłoki żegnali prezydent Poznania Ratajski, gen. Raszewski, następnie konsul francuski Dupont. Po złożeniu wieńców, przy dźwiękach marsyljanki i hymnu narodowego belgijskiego oraz salwy honorowej, pociąg opuścił Poznań.

WARSZAWSKA GIEŁDA

urzędowa 28 sierpnia b. r.

Dolary	2 9000
Przekazy: NewYork	249 000
Londyn	1 133.000-1 132.0 0
Paryż	14.250
Wiedeń	352
Praga	7.350
Belgja	11579
Szwajcaria	4 980

Tendencja mocna.

GDĄSKA GIEŁDA

urzędowa 28 sierpnia b. r.

Marka polska	2,942-2,957
Przekazy: Warszawa	2653-2706

BERLIŃSKA GIEŁDA

urzędowa 28 sierpnia b. r.

Przekazy: New-York	6384000-6416000
Londyn	28927500-29075500
Paryż	263090-367910
Wiedeń	8977-9023

Tendencja mocna.

WILEŃSKA GIEŁDA.

Ruble złoto	153500-152500-152500
L. Z. Wileńsk. Banku Ziems.	600000
Wil. Pryw. Banku Hand.	1/5000, 174000, 175000,
Wil. Banku Roln.-Przem.	150000
Sp. Akc. Pacific	36800

Redaktor

Stanisław Mackiewicz.

Ogłoszenia.

Do Rejestru Handlowego Dział A. Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 3 sierpnia 1923 r. pod Nr. 398 wciągnięto:

R. H. A. 1—398. Firma: „Wulf Bastocki”—sklep farb i resztek obić. Siedziba w Wilnie przy ulicy Wileńskiej pod Nr. 39. Przedmiot — sklep farb i resztek obić. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1894 r. Właściciel przedsiębiorstwa Wulf Bastocki, zamieszkuje w Wilnie przy ul. Wileńskiej pod Nr. 39.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział A. Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 3 sierpnia 1923 r. pod Nr. 397 wciągnięto:

R. H. A. 1—397. Firma: „Miron Behak”. Siedziba w Wilnie przy ul. Rudnickiej pod Nr. 8. Przedmiot — handel naftą i smarem. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1919 r. Właściciel przedsiębiorstwa Miron Behak zamieszkuje w Wilnie, przy ul. Zawalnej pod Nr. 45—4.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział A. Sądu Okręgowego w Wilnie w dnia 31 sierpnia 1923 r. pod Nr. 379 wciągnięto:

R.H.A. 1—379. Firma: „Błoch Gdala”. Siedziba w Wilnie, przy ul. Wilkomierskiej pod Nr. 47. Przedmiot — handel naftą i smarem. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1890. Właścicielka przedsiębiorstwa Gdala Błoch, zamieszkuje w Wilnie przy ul. Wilkomierskiej pod Nr. 47 m. 1.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

D-r Med. **Kobieta-lekarcz**
D. Zeldowicz D-r Szwarc-Zeldowicz
z Moskwy Przyjścia: 12 i pół—2 i 3-5

przyjmuje od g. 10-1 i 5-8 Choroby kobiece, oraz spec. weneryczne, moczopłciowe, syfilis i skóra;
ul. Mickiewicza (b. S-to Jerska) Nr. 24.

Choroby oczu
D r K. Dąmbrowski

ul. Mickiewicza 1 m. 4.
wejście od placu Katedralnego. Od godz. 4-6.

Przetarg.

Kierownictwo Rejonu Inż i Sap. Wilno, ogłasza na dzień 31 sierpnia 1923 roku, na godzinę 12-tą przetarg na następujące roboty budowlane:

I. Nowo-Wilejka.

- 1) Odbudowa i remont kapitalny spalonych części głównego gmachu koszar.
- 2) Kapitalny remont ubikacji bocznej go skrzydła w głównym gmachu.

II. Berezecz (Głębokie)

- 1) Remont budynków po klasztornych Nr. 1, 2, 3, 4 i 8.
- 2) Urządzenie czasowej piekarni w bud. Nr. 5.
- 3) Urządzenie stajen w bud. Nr. 9 i 10 razem na 126 koni.
- 4) Remont kapitalny bud. Nr. 11 urządzenie kuźni.
- 5) Remont ogrodzenia murowanego, zrobienie 3-ch bram, remont budynku studziennego i zasypianie starej studni.

III. Wilno-Koszary Poniatowskiego

- 1) Remont budynku Nr. 29 i przebudowa na kuchnię,
- 2) Remont budynku Nr. 5 i urządzenie kuchni.

Wszelkie bliższe wyjaśnienia, warunki ogólne, szczegółowe i techniczne, plany i kosztorysy ślepe można otrzymać do wglądu w Kierownictwie Rejonu Inż i Sap. Wilno, ul. Arsenalna 5, pokój kancelarja w godz. od 10-jej do 13 względnie nabyć tamże za zwrotem kosztów.

Rejon Inż. Sap. zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta.

Kierownictwo Rejonu Inż. i Sap. Wilno L. 4813 Inż. z dn 21 VIII.

Szlam, łom od akumulatorów

kupuje fabryka Chemiczna inż. Leszki i Groniowski Warszawa, Al. Jerozolimskie 65.

MOTORY ELEKTRYCZNE

na prąd stały i zmienny wszelkich napięć i wydajności, stale na składzie posiada

BIURO INŻYNIERSKIE
Austr. Fabryki Dynamomaszyn

W Krakowie, Wolska 20. Tel. 3129 i 4230.
Wystawiamy na III. Targach Wschodnich.

Do sprzedania tanio w zupełnie dobrym stanie kompletne urządzenie browaru, produkcja 5000 lit. na dobę. Wiadomość: Warszawa, Koszykow: 51 m 29.

POTRZEBNE ZBIORNIKI

pojemności od 30 do 80 ton, oraz kilkaset żelaznych ocynkowanych beczek 200 litrowych. Oferty składać pod „Nafta 7” do „Reklamy Polskiej”, Jasna 10, w Warszawie.

Biedna wdowa

utrzymująca rodzinę, została okradziona z powierzonych jej pieniędzy, prosi więc litosliwych ludzi o składkę pieniężną, gdyż takowe musi zwrócić właścicielowi, lub stracić posadę.

Łaskawe ofiary przyjmuje Administracja „SŁOWA” dia „M. A.”

AKUSZERKA z WARSZAWY

Dr med. **BUJAŁSKI** 6 pokoi potrzebne zaraz w centrum miasta, adres w administracji „Słowa”
udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz.
Mickiewicza 46—6. powrócił. Tatarska 5.

Skradziono paszportem. Nr. 8926 wyd. w r. 1917 na im. Bronisławy Macziukasowej. Unieważnia się.

Skradziono książkę wojsk. i zaśw. Józefa Wiesztorda. Unieważnia się.

POWÓZ jednokojny na gumach kupię, wiadomość: Kasztanowa 5 mieszk. 7.

Potrzebny pokój umeblowany z osobnym wejściem. Oferty od Admin. „Słowa” pod „Kawaler”

Pokoju

elegancko umeblowanego w śródmieściu z osobnym wejściem z wygodami poszukuje od zaraz. Oferty „Branca Jabłkowski”, Jagiellońska 2. Zarząd.

Potrzebne niezwłocznie mieszkanie (2 pokoje z kuchnią) bez mebli. Łaskawe oferty: na ul. Zarzeczną № 7 m. 6.

Mieszkanie